

Eskubideak hasieratik

Hezkuntza goiztiarra
eta kalitatezkoaren alde.

Hezkuntzaren Aldeko Munduko Ekintza-Astea

2012ko
Jarrera
dokumentua

HEZKUNTZAREN
Aldeko Mundu-kanpaina
www.cme-espana.org

1-HEZKUNTZAREN ALDEKO MUNDU-KANPAINA

Hezkuntzaren aldeko Mundu-kanpaina (HMK) GKEen, hezkuntzaren arloko sindikatuen eta ikastetxeen nazioarteko koalizio bat da, eta hezkuntzarako eskubidearekiko konprometituta dauden gizarte-mugimenduak ere barne hartzen ditu. Koalizioa 1999an sortu zen, gobernuei pertsona guztien hezkuntza-eskubidea exijitzeko. Bestalde, azpimarratzekoa da

eskubide hori adierazpen, foro eta nazioarteko gailur gehien-gehienetan jasota dagoela.

2000. urteko apirilean, Mundu mailako Foro bat egin zen Hezkuntzari buruz, Dakar hirian (Senegalen). Bertan, gobernuek eta nazioarteko erakundeen ordezkariak 2015erako "Guztionezko Hezkuntza" (GH) lortzeko konpromisoa hartu zuten.

Konpromiso orokor horrek **sei helburu** barne hartzen ditu, eta bat datoz 2000. urtean NBEk ezarri zituen Milurteko Garapen-helburuekin (MGH):

Dakarreko helburuak

1. **Lehen haurtzaroko hezkuntza integrala zabaldu eta hobetzea.**
2. 2015ean neska-mutil guztiek **kalitatezko eta derrigorrezko lehen-hezkuntza dohainik jaso eta buka** dezaten lortzeko lan egitea.
3. **Pertsona gazte eta heldu guztien ikasketa-beharrek** erantzuna jaso dezatela ziurtatzea, bizitza aktiborako prestakuntza-programak eskuragarri jarritz.
4. 2015erako, **pertsona heldu alfabetatuen kopurua %50 areagotzea**, emakumeena batik bat, eta pertsona guztiei oinarritzko hezkuntza eta hezkuntza iraunkorra jasotzea erraztea.
5. 2005erako, Lehen eta Bigarren Hezkuntzan sexuen arteko desoreka desagerraraztea, eta, 2015erako, **genero-berdintasuna** lortzea hezkuntzaren arloan, alegia, neskek ere kalitate oneko oinarritzko hezkuntza eta errendimendu egokia lortzen dituztela bermatzea.
6. **Hezkuntzaren alderdi kualitatibo guztiak hobetzea**, pertsona guztiek emaitza onak lor ditzaten ikasketetan, eta, bereziki, honako arlo hauetan: irakurketa, idazmena, aritmetika eta bizitzarako oinarritzko trebeziak.

MILURTEKOKO GARAPEN-HELBURUAK

2. Helburua: neska-mutil guztiek lehen hezkuntzako ziklo oso bat **bukatzea** bermatzea.

3. Helburua: lehen eta bigarren hezkuntzan sexuen arteko desoreka desagerraraztea 2005erako, ahal dela, eta maila guztietan 2015erako.

Dakar hiriko Foroaren ostean, HMK herritarrak mobilizatzen hasi zen, beren gobernuei eta nazioarteko erkidegoari aipatu konpromisoa betetzea exijitzeko. Horretarako, gobernuei eta nazioarteko gainerako emaileei GH helburua lortzeko baliabideak eskatzen dizkio, baita politikan beharrezkoak diren aldaketak egitea ere.

HMKREN USTEZ, HEZKUNTZA HONAKOA DA:

- Balio bat da berez, baita pertsona guztien eskubide bat ere, eta Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalean jasota dago.
- Ezinbestekoa da pobreziaaren kontra borrokatu eta garapen iraunkorra lortzeko; izan ere, bizitza-itxaropena luzatzen eta herritarren osasuna hobetzen laguntzen du, lagungarria da hazkuntza ekonomikorako eta aberastasunaren banaketarako eta herritarrek bizitza publikoan esku hartzea ahalbidetzen du.
- Estatuen funtsezko erantzukizun bat da.
- Gobernuek behar besteko borondate politikoa badute eta baliabideak mobilizatzen badituzte erdiets daitekeen xede bat da.

2-HEZKUNTZAREN EGOERA
GAUR EGUN: Lehen haurtzarorako
arreta eta hezkuntza

Kontuan hartuz 2015a iristeko hiru urte baino ez direla falta eta urte hori dela Guztiontzako Hezkuntza lortzeko ezarritako data, Hezkuntzaren aldeko Mundu-kanpaina **Lehen Haurtzarorako Arretan eta Hezkuntzan** (LHAH) kontzentratzen da, hau da, 0 eta 6 urte arteko etapan.

LHAHaren helburua da umeen hazkuntzari, biziraupenari eta garapenari behar besteko laguntza ematea, jaiotzen direnetik lehen hezkuntzara sartzen diren arte; beren elikadura, osasuna eta garapen fisiko, kognitibo eta soziala barne.

LHAH 1989 Umeen Eskubideei buruzko Hitzarmenean (UEH) onartutako eskubide bat da. Hitzarmen hori 192 Estatu berretsi zuten, eta, ondorioz, agintaritza publikoek nahiz gizarte zibilak bermatu eta errespetatu egin behar dute.

1990ean, GHari buruzko Jomtien-go Adierazpenak azpimarratzen zuen ikaskuntza jaiotzean hasten dela, eta lehen haurtzaroko zaintza eta hezkuntza lehenengo helburu gisa finkatu ziren une hartan. Hamarkada bat geroago, Dakarreko Ekintza Esparruan, helburu horren garrantzia berretsi zen, 189 herrialderen babesarekin. Zehazki, herrialde horiek 2015erako lehen hezkuntzaren arreta eta hezkuntza integrala hedatzeko eta hobetzeko helburua erdiesteko konpromisoa hartu zuten (batik bat, egoerarik zaurgarrienean eta kaltetuenean dauden neska-mutilen kasurako).

2005ean, Umeen Eskubideen Batzordeak¹ Ohar Orokor bat egin zuen, eta bertan azaltzen zuen haur txikienek behar bereziak dituztela beren hazkuntzari, babesari eta hezkuntzari dagokienez. Zazpigarren Ohar Orokorak² azpimarratzen du lehen haurtzaroko hezkuntzak neska-mutilen izaeraren, jarreraren eta gaitasun mental eta fisikoaren garapenarekin lotuta egon behar duela. Lehen haurtzaroko garapen-programak adingabeek duten hezkuntzarako eskubidea betetzen dela bermatzera bideratuta dauden jardueretako batzuk dira.

2010ean, UNESCOk helburu horiei buruzko lehenengo biltzarra egin zuen Moskun. Topaketa hartan, lehen haurtzaroko hezkuntzarako eta zaintzarako eskubidea jaio bezain laster hasten dela onartzen zuen adierazpen bat

egin zen.

LHAH haurren eskubideak bermatzeko bide bat da, GHaren gainerako helburuak erdiesteko bidea irekitzen du eta oso lagungarria da pobrezia murrizteko.

Haurtzaroa gizakien bilakaeraren etaparik garrantzitsuena da; izan ere, bizitzaren lehenengo urteetan ezartzen dira garapenaren oinarri neurologikoak, baita heltzeko oinarriak ere. Zalantza gutxi daude haurtzaroko garapenak ikaskuntzan eta garapen sozialean duen garrantziari buruz. Umeek beren lehenengo urteetan bizi dituzten esperientziak erabakigarriak dira beren garapenerako.

Ondorioz, ezinbestean bermatu behar dira ume txikien oinarritzko elikadura- eta osasun-baldintzak, baita familientzako babesa ere umeen beharrei, garapenari eta hezkuntzari erantzuteko, eta, era berean, ezinbestekoa da neska-mutilak pixkanaka ikastetxeetara sartuz joatea, beren heltze-prozesuari eta ikaskuntzari laguntzeko.

¹ Umeen Eskubideen Batzordea Estatu Sinatzaileek Umeen Eskubideei buruzko Nazio Batuen Hitzarmena errespetatzen dutela bermatzen duen erakundea da.

² CRC/C/GC/7

Kalitatezko LHAH bat lortzeko, ezinbestekoa da hezkuntzaren etapa horren garrantzia balioestea; ume guztiek baldintza beretan jasotzen dutela ziurtatzea; azpiegitura, irakasle eta zaindari egokiak eta prestakuntza egokidunak izatea; familien parte-hartzea izatea; hezkuntzan inbertsio egokia egitea, eta modu koordinatuan jardutea osasun- eta gizarte-instantziekin.

✓ Guztia hasten da jaio bezain laster

Amak eta aitak umearen bizitzaren lehenengo uneetan eskaintzen duten arreta funtsezkotzat jotzen da umearen garapenerako. Zentzu horretan, garapen bidean dauden herrialdeen %80k nolabaiteko amatasun-baimen bat ezarri duten arren, baimen horren baldintzak oso desberdinak dira toki batzuetan eta besteetan. LANEren 183.

Hitzarmenak markatutako gutxienekoa 14 astekoa den arren, baimen horiek 30 egunekoak (Tunezen), 12 astekoak (Mexikon), 16 astekoak (Hegoafrika) nahiz 18 astekoak (Txile) izan daitezke. Ekialde Ertainean aztertu ditugun 11 herrialdeetatik bik bakarrik betetzen dute ezarritako gutxieneko aste-kopurua (14 astekoa), Siriak eta Iranek, hain zuzen. Herrialde guztietan, amatasun-baimenak oraindik ezohikoak dira edo ez dira existitzen.³

Lehenengo haurtzaro unibertsalerako kalitatezko arreta lortzeko gainditu behar den beste oztopo bat adingabeak existitzen direla onartze hutsean datza. Batzuetan, bazterketa umeen nortasun propioaren erregistro juridikoaren faltarekin hasten da. Jaiotze-ziurtagiririk ez izateak oztopo handiak eragiten ditu beste eskubide batzuez baliatzeari dagokionez. Unicefen datuen arabera, 2009an, Latinoamerikan, sei jaiotzatik bat ez zegoen erregistratuta; zehazki, Bolivian jaiotzen %26, Errepublikak Dominikarrean %22 eta Nikaraguan %19 erregistratu gabe zeuden.⁴

✓ Txirotasuna eta bazterketa

Giza Eskubideak benetan gauzatzeak esan nahi du familiaren egoerak ez duela biziraupenerako edo garapenerako faktore erabakigarri bat izan behar. Hala ere, egia esan, baldintza sozioekonomikoak erabakigarriak dira gure bizitzaren lehenengo uneetarako. Goiz hiltzeko arriskuak estuki lotuta daude familien diru-sarrerekin eta amen hezkuntza-mailarekin.

Familia txiroetako umeak dira hezkuntza goiztiarra lortzeko aukera txikiak dituztenak, baina ume horiek dira, hain zuzen ere, laguntza handiagoa behar dutenak. Ghanan, adibidez, lehen hezkuntza baino lehenagoko batez besteko eskolatze-tasa altu samarra da, %52ra ere iristen baita, baina familia dirudunen seme-alabek familia txiroetakoek baino lau aldiz aukera gehiago dituzte

³ Amatasuna lanean: legeria nazionalaren azterketa. LANE 2010

⁴ : Lehen Hezkuntzarako Arreta eta hezkuntza - Eskualde Txostena - Latinoamerika eta Karibea – WCECCE. 2010

eskolatzeko, eta desoreka horiek herrialde guztietan ikusten dira, lehen hezkuntza baino lehenagoko eskolatzeko-maila zeinahi izanda ere.

Landa-eremuetako ume txiroen aukerak are txikiagoak dira, askotan landa-eremuetan babes-eta azpiegitura-programa gutxiago egoten baitira, baita txirotasun-maila handiagoak eta bestelako oztopo kultural batzuk ere, adibidez, talde indigena bateko kide izatea.

urtebete izan baino lehenago ikastetxeren batera doazen **adingabe urriak** hezkuntza-maila altuko familietakoak dira. Umeek 3 urte dituztenetik aurrera, eskolatutako haurren proportzioa handixeagoa da. Adin horretan, %5 haurtzaindegira joaten da maila nazionalen, eta hiri-eremuetan batez besteko hori %8ra iristen da. Kasu gehien-gehienetan, hezkuntza-maila altua duten helduekin bizi diren adingabeak dira. 4 urterekin, eskolatzeko-tasa ehuneko zazpi inguru areagotzen da, eta pixkanaka landa-eremuetako eta familia txiroetako umeak sartzen direla ikusten da. Eskolatzeko diren umeen arteko desoreka oso markatua da eremu geografikoaren eta jatorriko familiaren maila sozialaren arabera.

Guatemalari buruzko datuetan, nortasun etnikorako hurbilketa gisa, hezkuntza indigenaren bat hitz egiten duen kide bat edo gehiago dituzten familiak bereizten dira. Jatorri indigenak dituzten familietako adingabeak beranduago eta proportzio txikiagoan eskolatu ohi dira. 4 urtetik aurrera soilik, horien %5 oinarritzko mailara sartzen dira, hau da, hezkuntza indigenaren bat hitz egiten duen kiderik ez duten familietako umeak baino %13 gutxiago. 5 urtebeteko umeen kasuan, %35 soilik daude eskolatuta.

*Lehen Hezkuntzarako Arreta eta Hezkuntza - Eskualde Txostena - **Latinoamerika eta Karibea** – WCECCE. 2010*

Amen hezkuntza ere faktore erabakigarria da beren seme-alaben bizi-baldintzetarako. Bere hezkuntza-maila zenbat eta altuagoa izan, orduan eta aukera gehiago izango dituzte bere seme-alabek eskolara joateko, edo, besterik gabe, elikatu gabe ez egoteko edo 5 urte bete baino lehen ez hiltzeko. Sahararen Hegoaldeko Afrikan emakume guztiek bigarren hezkuntzako ikasketak egingo balituzte, 1,8 milioi ume salba litezke eskualde horretan. Filipinetan, Ruandan eta Senegalen, berriz, hezkuntzarik gabeko amak dituzten familietan jaioetako bost urtetik

beherako umeen heriotza-tasa bigarren hezkuntzako ikasketak dituzten amak dituzten familietan jaiotzen direnena baino hiru aldiz altuagoa da⁵.

✓ Hezkuntza, osasuna eta elikadura, kate beraren mailak

Moskuko Adierazpenak ezartzen du lehen haurtzaroko hezkuntzak eta zaintzak umeen ongizate osoa barne hartu behar duela, haztean pertsona heldu osasuntsuak eta produktiboak izan daitezen. Arreta horrek, beraz, osasuna, elikadura, segurtasuna, garapen soziala eta emozionala, hizkuntza eta umearen garapen osorako ikasketa barne hartu behar ditu.

Elikadura egokia eta osasun ona funtsezkoak dira garapen kognitiborako. Malnutrizioa oinarrizko eskubideen urraketa bat da, eta urtero hiru milioi ume baino gehiago hiltzea eragiten du. Gainera, immunitate-sisteman gabeziak eragiten ditu, eta, ondorioz, malnutrizioa pairatzen dutenak ahulagoak izaten dira gaixotasunen aurrean. Azkenik, garuna behar bezala garatzea galarazten du, eta horrek ikaskuntzan ondorio argiak ditu. Malnutrizioa pairatu duten umeek (bereziki beren bizitzako lehenengo urteetan pairatu dutenek) eskola gainerako umeek baino gutxiago aprobetxatzen dutela egiaztatu da.

Elikaduraren eta hezkuntzaren arloko esku-hartze konbinatuek elikaduran soilik kontzentratzen direnek baino aukera gehiago dute eraginkorrak izateko. Hori dela eta, garrantzitsua da lehen haurtzarora bideratutako programak alderdi guztiei heltzeko moduan eratzea, osasunaren, elikaduraren eta hezkuntzaren arteko loturak kontuan hartuz, eta umearen garapenaren ikuspegi orokor batekin. Adibidez, umeen hesteetako parasitoak tratatzeko eta burdina-osagarriak emateko programa bati esker, Delhin (Indian), eskolaurreko

⁵ Guztiontzako Hezkuntzaren Helburuen Jarraipena. Unesco. 2011

ikastetxeetara ume gehiago hasi dira joaten, eta Kenyan eskolaurrean martxan jarri zen elikadura programa batek ere antzeko emaitza izan zuen. Jamaikan, berriz, elikadura hobetzera bideratutako ekintza batzuk gauzatu ziren, eta, aldi berean, etxeetara bisitak egin ziren gurasoei beren seme-alaben jolas- eta ikasketa-teknikak aplikatzen laguntzeko, eta, horri esker, umeen baldintza kognitiboak elikaduran soilik kontzentratutako ekintzekin bainoa skoz gehiago hobetu ziren⁶.

✓ Lehenengo urratsak erabakigarriak dira.
Hezkuntza goiztiarrak geroagoko
garapenerako duen garrantzia.

Umearen hezkuntza-aukerak haurra eskolara sartu baino askoz lehenago osatzen dira, bere gaitasun linguistikoak, kognitiboak eta sozialak lehen haurtzaroan hasten baitira eratzen. Estimulu faltak, estres afektiboak eta beste faktore batzuek kostu pertsonal eta sozial handia dute eta kaltegarriak dira hezkuntza-ziklo osoko eraginkortasunerako eta berdintasunerako.

Umeak etapa horretan familian, komunitatean nahiz eskolan jasotzen duen hezkuntza-arretak bere bizitza osoan izango dituen hezkuntza-aukerak baldintzatzen ditu; izan ere, lehen haurtzaroan garatzen dira geroiko ikaskuntzaren oinarri diren gaitasunak. Etapa horretako garapen integralak ongizate fisikoa eta emozionala, nortasun pertsonala eta autoestimua, komunikatzeko gaitasuna, besteekiko harremanak eta jolasteko eskubidea barne hartzen ditu, ikasteko eta berdintasun, elkartasun eta askatasunezko baldintzetan garatzeko oinarritzko tresna gisa.

Eskolatzearen hasierako adinaren inguruan iritzi desberdinak daude. Derrigorrezko etapa bat izan nahiz ez, garrantzitsua da haur-hezkuntza antolatzeke modu desberdinak ezagutzea eta bakoitzak, bere berezitasun eta desberdintasunekin, haurraren garapenerako benetako testuinguru bat ezartzea.

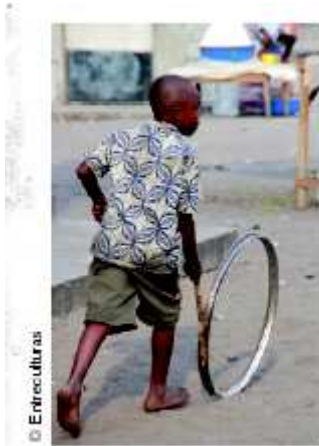
Egia esan, LHAH programek geroagoko garapenean duten inplikazioei buruz egin diren azterlan urriak oso adierazgarriak dira. Nepalen ikusi zen familia pobreetako umeen artean eskolaurreko ikaskuntza-programa batean parte hartu zutenek beren garapen kognitiboa nabarmen hobetu zutela eta lehen hezkuntzara proportzio handiagoan sartu zirela horrelako programetan parte hartu ez zutenak baino⁷.

⁶ Guztiontzako Hezkuntzaren Helburuen Jarraipena. Unesco. 2011

⁷ Guztiontzako Hezkuntzaren Helburuen Jarraipena. Unesco. 2011

egin zen azterlan batek txirotasunak, familiaren egiturak eta funtzionamenduak umeen emaitzetan dituzten ondorioak identifikatu zituen, eta gurasoen arretak eta LHAHaren parte hartzeak eragin positiboak dituela frogatu zuen.

Jamaikan

egin zen **azterlan batek** txirotasunak, familiaren egiturak eta funtzionamenduak umeen emaitzetan dituzten ondorioak identifikatu zituen, eta gurasoen arretak eta LHAHaren parte hartzeak eragin positiboak dituela frogatu zuen.

Azterlanak LHAHaren esku-hartze positiboak buruz atera zituen ondorioak honako hauek izan ziren:

- Liburuak irakurtzeak umeen emaitzak eta jokabidea hobetzen du.
- Zaintzapeko jardueretan parte hartzeak (eliza barne) jokabidea nahiz emaitza akademikoak hobetzen ditu.
- Familiek beren seme-alabekin parte hartzeak nabarmen hobetzen du beren jokabidea.

Azterlanaren emaitzen arabera, eta gogoan izanda 3 urteko adinetik aurrera eskolaurreko zerbitzuetara joaten diren umeak %97 direla eta laurden bat pobrezia-egoeran dagoela, LHAHaren programen kalitatea erabakigarria da umeek lortzen dituzten emaitzetarako, eta familiek babesak eta informazioa behar dute etxeko ikaskuntza-giroak garapen emozional nahiz kognitiborako duen garrantziari buruz.

Iturria: Lehen Hezkuntzarako Arreta eta hezkuntza - Eskualde Txostena Latinoamerika eta Karibea – WCECCE. 2010

Kalitatezko LHAH batek, gainera, albo-ondorio positiboak ditu. Batetik, umeen familientzako lagungarria da, laneko eta familiako bizitza bateratzeko aukera ematen baitie, eta are laguntza handiagoa da emakumeentzat, eta, bereziki, emakume gazteentzat eta bakarrik daudenentzat;

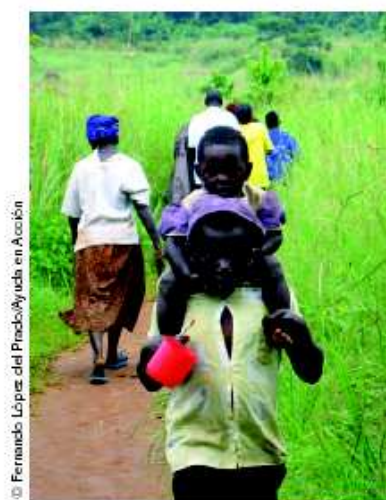
izan ere, kalitatezko LHAH batek hezkuntza- edo lan-esparrura sartzeko aukera ematen diete, beren seme-alabak zaintzapean daudela jakinda. Bestetik, kalitatezko LHAH batek derrigorrezko eskolatzearan arazoak eragin ditzakeen arrazoi batzuk desagerrarazteko prebentzio-elementu gisa dihardu.

✓ Lehen haurtzaroa: GHaren lehenengo helburua, azkena finantzaketan.

Lehen haurtzaroan garapen-programetan ez inbertitzearekin lotutako kostu pertsonal eta sozial altuen inguruko kontzientzia gero eta handiagoa den arren, egin diren ahaleginak ez dira nahikoa. Azken urteotan aurrerapenak lortu dira herrialde askotan lehen hezkuntzako eskolatzearan arloan, baina ez da gauza bera gertatu LHAHarekin, haurtzaroko etapa erabakigarri bat den arren.

2008an, mundu osoko 148 milioi umek parte hartu zuten eskolaurreko hezkuntza-programetan. Horrek esan nahi du 1999arekin alderatuta aurrerapenak lortu direla. Hala ere, zifra horrek adin horretako biztanleriaren %44 besterik ez du hartzen, eta gehienak herrialde aberatsetan bizi dira.

Ume helduagoen eta pertsona helduen hezkuntza-defizita eta defizit soziala konpentsatzea askoz zailagoa eta garestiagoa da prebentzio-neurri egokiak hartzea eta haurtzaroan beharrezkoa den babesa ematea baino.

LHAHaren aldeko inbertsioa edozein herrialdetan egin daitekeen inbertsiorik errentagarrienetako bat da. Ekonomia Lankidetzeta eta Garapenerako Antolakundearen (ELGA) kide diren herrialde askok beren BPGaren %2 baino gehiago bideratzen dute 6 urtetik beherako umeei zuzenduriko zerbitzuetara. Hala ere, LHAH ez da lehentasun bat herrialde emaille gehienentzat. Ia guztiek lehen hezkuntzara bideratzen duten kopuruaren %10 baino gutxiago bideratzen dute eskolaurrera, eta erdiak baino gehiagok %2 baino gutxiago bideratzen dute.

3-HEZKUNTZAREN ALDEKO MUNDUKO EKINTZA-ASTEA (HAMA)

2001etik, Hezkuntzaren aldeko Mundu-kanpainak (HMK) apirilaren azken astean **Hezkuntzaren Aldeko Munduko Ekintza-astea (HAMA)** antolatzen du, eta, bertan, HMKren kideek elkarrekin lan egiten dute ordezkari politikoak, hezkuntzaren erkidegoko kideak, komunikabideak eta gizartea, oro har, oinarritzko kalitatezko hezkuntzarako eskubidea egia bihurtzea beharrezkoa dela konturarazteko.

2011n, *“Hezkuntza ez da ipuin bat: neska eta emakumeen eskubideen alde”* lelopean, Hezkuntzaren aldeko Mundu-kanpainak apirilaren 11tik 17ra antolatu zuen HAMA. 90 hirik baino gehiagok aldarrikatu zuten Guztiontzako hezkuntza. Ipuinak, lekukotzat, manifestuak eta eskaerak irakurri ziren; antzezpenak, puzzleak, horma-irudiak, tailerrak, lehiaketak, zine-forumak, prentsurrekoak, mahai-inguruak, liburu-azokak, etab. egin ziren... guztia mezu argi bat helarazteko: nesken eta emakumeen hezkuntzak ezin du itxaron, ezta faktore horrek berentzat, beren familientzat eta komunitateentzat dituen inplikazioek ere.

Aurten, **HEZKUNTZA EZ DA IPUIN BAT: NESKA ETA EMAKUMEEN ESKUBIDEEN ALDE** lelopean, mundu osoan milioika pertsona mobilizatuko gara eta buruzagi politikoei gogoraraziko diegu zein garrantzitsua den neska-mutil guztiek beren bizitzako lehenengo urteetan arreta- eta hezkuntza-programetan parte hartzeko aukera izatea. Horrez gain, 2015ean Guztiontzako Hezkuntza lortzeko konpromisoa erdiesteko beharrezkoak diren baliabideak bidera ditzatela eskatuko diegu.

Horretarako, **IRUDI HANDI**aren bitartez, kalitatezko hezkuntza goiztiarra lortzeko garrantzitsuak diren elementuak islatuko ditugu. Umeek haurtzaroan dituzten nahiak islatzen dituzten ahal beste irudi jasoko ditugu, askotariko tekniken bidez eginak (marrazkiak, *collage*ak, argazkiak, etab.): inguru seguru batean zainduta dauden umeak pozik eta osasuntsu. Irudi bakoitzaren atzean, pertsona bakoitzak mezu bat idatziko dio espainiar gobernu Nazioarteko Lankidetzaren ordezkari nagusiari, eta, mezu horien bidez, 2000. urtean sinatu zituzten konpromisoak betetzeko eskatuko diegu, hau da, 2015erako Guztiontzako Hezkuntza lortzeko konpromisoa

betetzeko.

Ekintza horren bitartez gizarte zibila, ikasleak, irakasleak, politikariak eta beste eragile batzuk lehen haurtzaroko arretaren eta hezkuntzaren garrantziarekin lotuta mobilizatzea eta hausnartzea lortu nahi dugu, baita milioika umek kalitatezko hezkuntza izateko eskubidea gauzatzeko dituzten oztupoekin lotuta ere.

HAMAn parte hartuz, umeei, gazteei eta helduei beren herritartasuna garatuko dute. Gaitasun hori bizi dugun errealitate soziala ulertu, elkarlanean aritu eta gizarte plural batean herritartasun demokratikoa gauzatzeko gaitasuna da; eta baita gizartea hobetzeko konpromisoa hartu, sistema demokratikoaren balioak ezagutzeko eta herritarrek beren eskubideak eta betebeharrak aktiboki eta arduraz gauzatzeko gaitasuna ere.

4-ERRONKAK ETA PROPOSAMENAK

2015erako Dakar hiriko eta Milurtekoko

Helburuak betetzeko, nazioarteko erkidegoak lehenbailehen **lortu behar ditu guztiontzako oinarritzko hezkuntza unibertsala finantzatzeko beharrezkoak diren baliabideak.**

Gainera, herritar guztientzat —eta, bereziki, baztertutako kolektiboentzat— kalitatezko hezkuntza unibertsal bat lortzeko, beharrezkoa da:

- Hegoaldeko herrialdeek beren aurrekontuaren %20 hezkuntzara bideratzeko konpromisoa hartzea.
- Iparraldeko gobernuek urte anitzeko konpromisoa —aurrez ikus daitekeena— hartzea Garapenerako Laguntza Ofizialaren (GLO) arloan, Hegoaldeko gobernuen hezkuntza plan nazionalak finantzatzeko, eta, zehazki, irakasleentzako soldata duinak lortzeko.
- Gizarte zibilak eta parlamentuek exijitu ahal izatea beren gobernuen gastuarekiko dituzten konpromisoak eta erantzukizuna betetzeko.
- Baliabideak gehien behar dituztenei helaraztea galarazten duten trabak desagerraraztea. Honakoak, besteak beste:
 - ✓ Nazioarteko organismo finantzarioek Hegoaldeko gobernuen ezartzen dizkieten baldintzak, askotan irakasleen soldata finantzatzea galarazi egiten baitute.
 - ✓ Kanpoko zorra, munduko herrialderik txiroenentzat zama jasanezina baita eta eragin negatiboa baitauka hezkuntzaren sustapenean.
 - ✓ Iparraldeko gobernuek GLO lortzeko BPGaren %0,7ko helburua lehenbailehen lortzeko konpromisoa betetzea.

- Lehen Haurtzaroko Arreta eta Hezkuntza (LHAH) lortzeko aurrerapenak egitea, ez baitira nahikoa eta herrialdeen artean eta herrialdeen barruan desoreka handiak baitaude. Diru-sarrera baxuko herrialdeetan soilik GHaren hiru helburu erdietsi ahal izateko —lehen hezkuntza unibertsala, helduen alfabetatzearekin lotutako xedeak eta LHAHarekin lotutakoak—, beharrezkoa izango litzateke gaur egun urteko laguntzarako dauden konpromisoak hirukoiztea.

Hezkuntzaren aldeko Mundu-kanpainaren proposamenak honakoak dira:

ESPAINIAKO LANKIDETZAREN BEHEBERRAK

Hegoaldeko herrialdeetako hezkuntzarako finantzaketa areagotzea:

- ✓ **GLOaren %8**, gutxienez, **Oinarrizko Hezkuntzara** bideratzea, Diputatuen Kongresuan 2006/11/22an onartutako ez-legezko proposamenean jasota dagoen bezala.
- ✓ **Zorra Hezkuntzazatik Trukatzea** bultzatzen jarraitzea eta zorrak Espainiako ondasun eta zerbitzuak erostearekin lotzeari uztea, Kanpo-zorraren Kudeaketa Arautzen duen Legeak ezartzen duenari jarraiki.
- ✓ Beren finantzaketa-konpromisoa berritzea eta funtsak hobeto aurreikustea ahalbidetzea **Hezkuntzaren aldeko Munduko Aliantzaren (HMA)** bidez (lehen **Hezkuntzako Bide Azkarra zen, edo FTI**, ingelesezko siglen arabera); HMAren erreformak betetzen direla ziurtatzea, zehazki, GHaren 6 helburuak erdiestearekin lotuta daudenak, eta ez soilik lehen hezkuntzari buruzkoak, baita barne-gobernagarritasuneko egiturak lortzera bideratuta daudenak ere, eta, zentzu horretan, Munduko Bankuak gaur egun duen eragina eta erabaki-ahalmenaren papera eta garrantzia argitzea, eta, horrela, herrialde bazkideek buruzagitza eraginkorra gauzatu ahal izatea.
- **LHAHan aurrerapenak lortzen laguntzea, eta honako helburu hauek erdiesten ahalegintzea:**
 - ✓ Herrialde guztiei GHa lortzen laguntzeko konpromisoak betetzea, bereziki 1. Helburua lortze aldera.
 - ✓ Hezkuntzaren plangintzaren eta haurrentzako mediku- eta osasun-zerbitzuen arteko loturak indartzea.
 - ✓ Gehiago konprometitzea txirotasunaren kontrako borrokan, eta haurren malnutrizioaren arazoa konpontzen eta osasun-sistema publikoak hobetzen saiatzea.

- ✓ Lehen hezkuntzaren lehenengo fasearen arreta espezifikoa barne hartzea bermatzea, berdintasun- eta ikaskuntza-krisiei heltzeko hezkuntza-erreformaren oinarritzko pieza gisa.
- ✓ LHAHaren finantzaketa areagotzea.

HEGOALDEKO HERRIALDEEN ~~beste beharrik~~

- **Aurrekontu nazionalen %20 eta BPGaren %6** hezkuntzara bideratzen dela bermatzeko, **aurrekontuko esleipena areagotzea**, eta tasa eta kostu guztiak desagerraraztea.
- **Sektorerik gutxituenetan** hezkuntzak egoera eraldatzeko neurri espezifikoak barne hartzea.
- **LHAHan aurrerapenak lortzera bideratutako politikak eta praktikak lantzea.** Bereziki:
 - ✓ Hezkuntzaren plangintzaren eta haurrei mediku- eta osasun-zerbitzuak eskaintzearen arteko loturak indartuz, egoera ahulenean dauden herritarrei zuzenduriko mediku- eta osasun-arretan kontzentratutako esku-hartzeen bidez, eta osasunaren sektoreetara bideratutako gastu publikoa modu berdintsuagoan esleitzuz.
 - ✓ Lehentasuna ematea LHAHari ume guztiei zuzendutako plangintzan, eta egoerarik ahulenean dauden pertsonak barne hartzeko beharrezkoak diren pizgarriak eskaintzea.
 - ✓ Lehen haurtzarorako hezkuntza eta zaintza giza garapenean eta garapen sozio-ekonomikoan barne hartuz eta gurasoekin, gizarte zibilarekin eta irakasleen sindikatuarekin batera jardunez, LHAHaren programak eta politikak garatu eta martxan jartzeko.

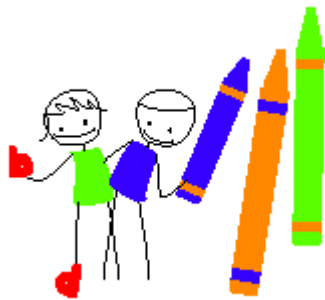
- ✓ Haurren malnutrizioaren arazoa konpontzen ahaleginduz eta osasun-sistema publikoak hobetuz, familia txiroei espezifikoki zuzendutako gizarte-ongizaterako programak gauzatzuz.
- ✓ Gobernuak LHAHaren aldeko inbertsioak egitera bultzatuz, lehen haurtzarorako programak (gizarte zibilaren parte-hartzea

barne hartzen dutenak) sortu eta hedatzea, eta hezkuntzaren arloko aurrekontuaren %8, gutxienez, LHAHra bideratzea.

- **Hezkuntzaren kalitatea** hobetzen duen hezkuntza-politika bat martxan jartzea.
- Irakasleei soldata duina ordaintzea eta etengabe prestakuntza eta birziklapena eskaintzea.

NAZIOARTEKO ERAKUNDEEN ~~eginkizak~~

- HMaren helburuen hedapena eraginkor bihurtzea eta herrialdeak GHren sei helburuei heltzera bultzatzea.
- Hegoaldeko herrialde guztiek, eta bereziki, errenta baxuko 60 herrialdeek, Dakarreko konpromisoekin bat datorren **Hezkuntza Plan** bat izatea eta **HMAren** babesa jasotzea bermatzea.
- Munduko Bankuak, munduko oinarrizko hezkuntzaren kanpoko finantzatzaileak, bere maileguek **funts osagarri eta aurreikusgarriak** dauzkan herrialde, sektore edo plan bati babesa emateko balio dutela bermatu behar du. Halaber, bere 2020 Hezkuntza Sektoreko Estrategiak emaitzetan oinarritutako ibilbide-orri bat islatzen dela eta GHaren 6 helburuak lortzeko xedea duela ziurtatu behar du.
- **NDFk behin betiko desagerrarazi behar ditu** sektore publikoko soldaten mugak eta beharrezkoa den irakasleria kontratatzea galarazten duten baldintza makroekonomikoak, baita Hegoaldeko herrialdeen beste gastu batzuk ere.

HEZKUNTZAREN
Aldeko Mundu-kanpaina
www.cme-espana.org